
Aspecte privind modificările produse în repartiția teritorială a populației rome din România, între 2002 și 2011

Ioan MĂRCULEȚ
Vasile MĂRCULEȚ

Cuvinte cheie: romi, țigani, ligurari, rudari, România, structură etnică, Galem.

Keywords: Roma, Gypsy, spoon, maker, Romania, ethnical structure, Galem.

Introducere

Pe teritoriul României, o prezență etnică veche și destul de numeroasă o au romii. Potrivit unor opinii aceștia au sosit pe meleagurile țării odată cu fluxurile migratoare asiatice (secolele IX-XIV), venite, în acest caz, dinspre India¹. Atestarea lor documentară în spațiul românesc este însă mult mai tardivă, datând de la sfârșitul secolului al XIV-lea.

Prima atestare a documentară a romilor pe actualul teritoriu al României datează din anul 1385. La 3 octombrie 1385, Dan I, domnul Țării Românești, dăruia Mănăstirii Tismana posesiunile care aparținuseră anterior Mănăstirii Vodița, între care și „*țigani (ațigani / АЦИГАНИ), 40 de sălașe*”.²

Constatarea care se desprinde din informația transmisă de document este aceea că în momentul atestării lor documentare romii aveau deja un statut social-juridic bine definit, acela de robi. Acesta era inferior tuturor celorlalte categorii sociale.

Numele etniei a pătruns în spațiul românesc prin filieră bizantină. La începutul secolului al IX-lea, cronicarul Theophanes Confessor menționa existența în Phrygia și Lykaonia, încă din secolul anterior, a unei secte eretice, *athinganoi*, care aveau ritualuri și ceremonii specifice, făceau preziceri și practicau vrăjitoria³. Pătrunderea în spațiul bizantin a romilor și asemănarea modului lor de viață cu cel al sectei amintite i-a determinat pe bizantini să le acorde numele acesteia.

Față de celelalte etnii, romii se disting prin culoarea pielii, printr-un accent în vorbire și, uneori, „*printr-un mod de viață aproape supus unor legi proprii*”.⁴

Conform geografului Vasile Cucu, „*trăsătura de bază a acestui grup etnic este persistența încă a unor forme de viață cvasinomadă (pentru fluxurile mai recente), parțial sedentară (la grupurile mai vechi). Cele mai multe sate închegate le întâlnim în jurul vechilor mănăstiri, în prelungirea unor sate, în special în zonele de contact subcarpați-munte (ex. Moroieni sau în grupuri «altoite» la marile sate din zone de dealuri ori câmpie) și bine-înțeleș în orașe*”.⁵

Romii nomazi desfășoară munci ușoare, iar cei stabiliți în așezările umane stabile „*și-au împământenit bine obiceiurile, parțial – ori total, n.n. – și chiar limba română*” și s-au ocupat „*în principal cu meșteșugurile, fiind fierari, lingurari și rudari*”.⁶

1 Cucu 1995, p. 84; Dicționar 2016, p. 379.

2 DRH, B, I, p. 20-21, nr. 7; DIR, B, p. 33, nr. 22; Dicționar 2016, p. 379.

3 Theophanes 1997, AM 6303, AD 810/11; Teofan 2012, p. 466.

4 Cucu 1995, p. 84.

5 *Ibidem*, pp. 84-85.

6 *Ibidem*, p. 84.

Ioan MĂRCULEȚ, Colegiul Național „Ion Luca Caragiale” din București, e-mail: ioan_marculet@yahoo.com
Vasile MĂRCULEȚ, Colegiul Tehnic „Mediensis” din Mediaș, e-mail: vasmarculet@yahoo.com